

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı **İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

Bitlis Valiliği tarafından 2 Temmuz 2023 Tarihinde yapılan açıklamada Bilgili, Yaylacık, Sarıbal, Yeniçay, Yolbilen, Çalışkanlar, Gedik, Akyazı, Erencik ve Otluk köyleri ve mezralarında ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilerek askeri operasyon düzenlendi ve 6 Temmuz 2023'de sokağa çıkma yasağı kaldırıldı. Ardından Kesen Deresi Güneyi, Melihazel Deresi güney doğusu ile Hamini Deresi güney batısı arasında kalan bölgeler 2565 Sayılı Askeri Yasak ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu gereğince, 14 Temmuz 2023 ile 28 Temmuz 2023 (DAHİL) tarihleri arasında "Özel Güvenlik Bölgesi" olarak ilan edildi.

Seçim bölgem Bitlis'te bahsi geçen bölgelerde ve özellikle Yolbilen (Xûlepûr) köyünde yaptığım incelemeler sonucunda, güvenlik güçlerinin bombardımanı sonucu onlarca fındık, ceviz ve muhtelif meyve ağacının yok edilmiş olduğuna tanıklık ettim. Güvenlik güçleri, köylülerinin bilgisi olmadan tapulu olan bahçe, bostan ve tarlaların ortasından iş makinelerini kullanarak yol geçirmişlerdir. Yaklaşık 3-4 kilometre uzunluğunda ve 25 metre enindeki bir alan bu nedenle tahrip edilmiştir. Güvenlik gerekçesiyle yapılan bu uygulamalar hukuk dışıdır. Bölgede canlılar yok olmakta büyük bir doğa katliamı ve ekolojik tahribat yaşanmaktadır.

Çiftçilikle uğraşan köylülerin, başka bir geçim kaynağı olmaması sebebiyle çiftçiler dolaylı yoldan göçe zorlanmaktadır. Köylüler bu süre boyunca mağduriyetlerini yetkililere iletmişlerdir. Yetkililer ise sözlü olarak köylülerin zararlarını tazmin edeceklerini, gerekirse kamulaştıracaklarını belirterek bu durumu geçiştirmişlerdir.

Bu bağlamda;

1. Son 10 yılda Bitlis sınırları içerisinde yürütülen operasyonlarda tarım alanları ve ormanlık alanlarda gerçekleşen tahribatın mahiyeti ve sonuçları bakımından bakanlığınızın bir çalışması olmuş mudur? Olmuşsa hangi sonuçlara varılmıştır?
2. Temmuz ayı içerisinde Bitlis'in Hizan ilçesinde bombardıman ve askeri operasyon sonrasında çiftçilikle uğraşan yurttaşların mağduriyetlerinin çözümü için Bakanlığınızın hangi çalışmaları vardır?
3. Yolbilen (Xûlepûr) köyünde çok eskiden kalma bir sulama kanalının da tahrip edildiği tespit edilmiştir. Köylülerin aktif olarak çok uzun zamandır sulamada kullandığı kanalın tahrip edilmesi ile yaşanan kaybı karşılamak ve yaşanacak kayıpların önüne geçmek için bir planlamanız olacak mıdır?
4. Bombardıman ve askeri operasyonla yaklaşık 3-4 kilometre uzunluğunda ve 25 metre eninde tahrip edilen alanın eski haline getirilmesi ve ekolojik yaşamın yeniden tahsis edilmesi için Bakanlığınızın herhangi bir girişimi olacak mıdır?
5. Bölgedeki tarım faaliyetlerinin ve ormanlık alanın korunması için Bakanlığınızın hangi çalışmaları mevcuttur?
6. Bölgede yaptığımız incelemelerde yüzlerce yıllık ağacın yol yapma gerekçesi ile kesildiğini, tahrip edildiğini tespit ettik. Bölgede bu haliyle yok edilen ağaçların miktarı ve yaş tespitleri ile ilgili bir çalışmanız olacak mı?
7. Şimdiye kadar askeri operasyon ve bombardıman sonucu bölgede kaç hektar tarım arazisi tahrip olmuş, kaç tane fındık, ceviz ve meyve ağacı kullanılamaz hale gelmiştir?
8. Bombardıman ve askeri operasyonla dolaylı yoldan göçe zorlanan köylüleri, yaşadıkları topraklarda tutmak ve tarımsal üretimi arttırmak için Bakanlığınızın herhangi bir projesi var mıdır? Varsa nelerdir?